

Alusten sähköasennukset

TRAFICOM/563423/03.04.01.00/2019

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009; jäljempänä alusturvallisuuslaki) 15 §:n 3 momentin ja 23 §:n 1 momentin perusteella Liikenne- ja viestintävirasto

- antaa matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/45/EY (jäljempänä non-SOLAS-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset aluksen teknisestä turvallisuudesta; ja

- antaa muille kuin yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annetun neuvoston direktiivin 97/70/EY (kalastusalusdirektiivi) soveltamisalaan kuuluville kalastusaluksille ja erikoisaluksille tarkempia teknisiä määräyksiä 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi ja alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi. Määräykset voivat koskea mm. aluksen sähköasennuksia ja -laitteita.

Liikenne- ja viestintävirastossa on vireillä määräyshanke perinnealusten turvallisuudesta (TRAFICOM/49681/03.04.01.00/2019). Määräyshankepääätöksessä on mainittu, että perinnealusten osalta voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia muihin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiin. Koska perinnealusten sähköasennuksia koskevat määräykset ollaan sisällyttämässä perinnealusten turvallisuudesta annettavaan määräykseen, perinnealukset on tarpeen sulkea alusten sähköasennuksista annetun määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Määräyksellä muutetaan nykyistä alusten sähköasennuksista annettua määräystä (TRAFI/10743/03.04.01.00/2014) siten, että siinä suljetaan perinnealukset määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Samalla on tarpeen täsmentää ja selventää eräitä alusten sähköasennuksista annettun määräyksen kohtia.

Määräyksen valmistelu

Määräysluonnos on valmisteltu virkatyönä Liikenne- ja viestintävirastossa.

Määräysluonnos ja perustelumuistioluonnos ovat sidosryhmillä lausuttavana 9.6.2020-10.8.2020. Lausuntopyyntö julkaistaan Liikenne- ja viestintäviraston internet-sivuilla ja se lähetetään sidosryhmille sähköpostitse.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Määräyksellä selkeytettäisiin sääntelyä.

Muutoksilla ja tarkennuksilla on sekä viranomaisen että asiakkaiden toimintaa selkeyttävä vaikutus.

Määräyksellä ei ole vaikutuksia nykyisen määräyksen mukaiseen turvallisuustasoon.

Määräyksellä ei ole ympäristövaikutuksia eikä vaikutuksia esteettömyyteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

Määräyksen kieliasua selkeytettäisiin ja täsmennettäisiin.

Määräyksessä muutettaisiin viittauksia Liikenteen turvallisuusvirastoon viittauksiksi Liikenne- ja viestintävirastoon.

Kohtaan ”Täytäntöön pantava EU-lainsäädäntö” lisättäisiin maininta siitä, että non-SOLAS-direktiiviä on muutettu komission direktiivillä (EU) 2016/844 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2017/2108.

Määräyksen I luvun 2 kohdassa selkeytettäisiin määritelmien suhdetta alusturvallisuuslain 2 §:ssä säädettyihin määritelmiin. Kohdasta poistettaisiin ne määritelmät, jotka jo sisältyvät alusturvallisuuslain 2 §:ään ja joita sovelletaan siten myös tähän määräykseen. Määritelmien poistaminen vähentäisi tarvetta muuttaa määräystä silloin, kun alusturvallisuuslain 2 §:n määritelmiä muutetaan. Kohdassa olevan tärkeän laitteen määritelmän mukaan tärkeisiin laitteisiin kuuluvat muun muassa tyhjennys-, painolasti- ja heeling-pumput. Määritelmää muokattaisiin siten, että tyhjennyspumput muutettaisiin pilssipumpuiksi, koska tyhjennyspumput kuuluvat jo erittäin tärkeän laitteen määritelmän piiriin.

Määräyksen I luvun 3.2 ja 3.4 kohdassa määrätään määräyksen II ja III luvun vaatimusten soveltamisesta eräisiin kalastusaluksiin, joihin ei sovelleta ammattivenemääräystä. Kalastusalusten osalta poistettaisiin viittaukset ammattivenemääräykseen, koska ammattivenemääräyksen soveltamisalaa on suunniteltu rajoitettavaksi siten, että se koskee vain ammattiveneitä.

Määräyksen I luvun 3.4 kohdasta, III luvun 2.1.1 kohdasta ja III luvun 2.3.1 kohdan B alakohdasta poistettaisiin tarpeettomana maininta siitä, että non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat C- ja D-luokan matkustaja-alukset ovat vähintään 24 metrin pituisia, sillä alle 24 metrin pituiset alukset eivät enää kuulu direktiivin soveltamisalaan.

Määräyksen I luvun 3.5 kohdassa määrätään, mihin aluksiin määräystä ei sovelleta. Kohdasta poistettaisiin, että määräystä ei sovelleta vuokraveneeseen. Maininta on tarpeeton, koska vuokravene poistuu alusturvallisuuslain soveltamisalasta 1.6.2020. Kohtaan lisättäisiin, että määräystä ei sovelleta perinnealukseen. Perinnealukseen sovelletaan sille perinnealusten turvallisuutta koskevassa määräyksessä asetettuja sähköasennuksia koskevia vaatimuksia.

Määräyksen I luvun 3.7 kohdan mukaan ammattivenemääräystä vastaavien aiemmin käytössä olleiden säännösten tai Pohjoismaisen venenormiston mukaisesti rakennetun kotimaanliikenteessä liikennöivän aluksen tai kalastusaluksen sähköasennusten on täytettävä rakennusaikaansa vastaavat kyseisissä säännöksissä tai venenormistossa asetetut vaatimukset. Kohtaa täsmennettäisiin siten, että siinä viitattaisiin kotimaanliikenteessä liikennöivän aluksen ja kalastusaluksen sijasta pelkästään alukseen. Alusten sähköasennuksista annettu määräys koskee myös kansainvälisen liikenteen lastialuksia, joiden bruttovetoisuus on alle 500 ja jotka ovat kansallisen sääntelyn piirissä, minkä vuoksi kohtaa on tarpeen laajentaa koskemaan myös kansainvälisen liikenteen aluksia. Samalla voidaan poistaa viittaus kalastusaluksiin tarpeettomana, koska kalastusalukset sisältyvät käsitteen ”alus” piiriin.

Määräyksen II luvun 1.1.2 kohtaan lisättäisiin selkeyden vuoksi, että piirustukset, kaaviot, suunnitelmat, laskelmat, taulukot, muut selvitykset ja laite-esitteet voidaan toimittaa myös sähköisesti.

Määräyksen II luvun 1.2.2 kohdassa ja III luvun 1.2.2 kohdassa muutettaisiin sähköturvallisuuslain numeroa, koska vuonna 2016 on annettu uusi sähköturvallisuuslaki.

Määräyksen II luvun 1.7.9 kohdassa ja III luvun 1.4.8 kohdassa määrätään, että alukseen on asennettava ukkosenjohdatin, jos aluksen rungon sähkönjohtavuus tai aluksen laitteet niin edellyttävät. Asennuksessa on noudatettava IEC-standardia 60092-401 siihen tehtyine muutoksineen. Kohtiin lisättäisiin, että alle 24 metrin pituisissa aluksissa asennuksessa voitaisiin vaihtoehtoisesti noudattaa ISO-standardia 10134.

Määräyksen II luvun 1.8.1 kohtaan ja III luvun 1.5 kohtaan lisättäisiin, että hätävalaisimet on merkittävä. Kyseessä on yleinen käytäntö.

Määräyksen II luvun 2.2.2 kohdassa ja määräyksen III luvun 2.2.3 kohdassa muutettaisiin viittaukset asuntotiloihin viittauksiksi asuintiloihin.

Määräyksen II luvun 2.2.3 kohtaan, III luvun 2.2.4 kohtaan ja III luvun 2.3.3 kohtaan lisättäisiin selkeyden vuoksi, että hätäsähkölähteen on pystyttävä syöttämään myös hätävalaistusta.

Määräyksen II luvun 2.4.3 kohdassa ja III luvun 2.5.3 kohdassa määrätään, että vaihto- ja lukitusjärjestelmä on järjestettävä siten, että maaverkkoon ei voida jatkuvasti syöttää sähköä aluksen generaattoreista. Kohdista poistettaisiin sana "jatkuvasti".

Määräyksen II luvun 2.4.4 kohtaan ja III luvun 2.5.4 kohtaan lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta siitä, että maadoittaminen voidaan tehdä esimerkiksi syöttökaapelin maadoitusjohtimella. Lisäksi III luvun 2.5.4 kohtaan lisättäisiin mahdollisuus käyttää muita järjestelyitä.

Määräyksen II luvun 2.6.4 kohdan 2 alakohdassa ja III luvun 2.7.3 kohdan 2 alakohdassa muutettaisiin määräyksen, jonka mukaan kaapelit on asennettava siten, että mekaanista vaurioitumista ei esiinny, kieliasua. Lisäksi alakohdassa olevaa mainintaa radasta täsmennettäisiin siten, että kyseessä on kaapelirata.

Määräyksen II luvun 2.6.6 kohdan 1 alakohdassa ja III luvun 2.7.5 kohdassa muutettaisiin viittaus läpiviennin tiivisteisiin viittaukseksi kansi- ja laipioläpivienteihin ja viittaus tiivisteisiin viittaukseksi läpivienteihin.

Määräyksen II luvun 2.6.8 kohdan 5 alakohtaa ja III luvun 2.7.6 kohdan 4 alakohtaa, joiden mukaan haaroituskohdissa kaapelit on yhdistettävä toisiinsa liittimillä haaroitusrasioissa, selkeytettäisiin siten, että jos kaapeli joudutaan haaroittamaan, on liitos tehtävä rasiassa ja asianmukaisilla liittimillä.

Määräyksen II luvun 3.1.1 kohdan 1 alakohtaan ja III luvun 3.1 kohtaan lisättäisiin viittaus käynnistimiin.

Määräyksen III luvun 2.2.3 kohdan 1 alakohdan a alakohdasta poistettaisiin maininnat pelastamisalueista ja siinä muutettaisiin viittaus yli kolmeen tuntiin viittaukseksi vähintään kolmeen tuntiin.

Määräyksen III luvun 2.2.4 kohtaan lisättäisiin selkeyden vuoksi, että 2.2.3 kohdan 1 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua hätävalaistusta on pystyttävä syöttämään vähintään kolmen tunnin ajan.

Määräyksen III luvun 2.3.3 kohtaan lisättäisiin, että kotimaanliikenteen liikennealueella III liikennöivässä aluksessa hätävalaistuksen on toimittava kokoontumis- ja pelastusasemilla ja pelastusasemien laitojen yli vähintään kolmen tunnin ajan.

Näissä paikoissa kotimaanliikenteen liikennealueella III liikennöivän aluksen hätävalaistuksen ei siis tarvitse toimia vähintään kuuden tunnin ajan, vaan kolme tuntia riittää. Lisäys vastaa soveltamiskäytäntöä.

Määräyksen III luvun 2.3.4 kohtaan lisättäisiin sana "sopivalla".

Määräyksen III luvun 3.2.1 kohdan 6 alakohdassa muutettaisiin viittaus palvelutiloihin viittaukseksi työskentelytiloihin.

Määräyksen IV lukuun lisättäisiin maininta siitä, että Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyydettyä määräyksessä mainituista englanninkielisistä standardeista, joita ei ole julkaistu suomen ja ruotsin kielellä, tietoja suomen ja ruotsin kielellä. Säädöksissä viitattavien standardien kielestä annetun lain (553/1989), jota sovelletaan lain 1 §:n perusteella myös lakia tai asetusta alemmanasteisiin säädöksiin, kuten määräykseen, 7 §:ssä edellytetään, että jos säädöksessä viitataan standardiin, jota ei ole sekä suomen että ruotsin kielellä, säädöksessä on ilmoitettava, mikä viranomaisella on saatavissa tietoja standardista suomen ja ruotsin kielellä tai mistä on saatavissa lain 5 §:ssä tarkoitettuja käännöksiä. Määräyksessä viitataan sellaisiin standardeihin, joita ei ole saatavilla suomen eikä ruotsin kielellä, minkä vuoksi maininta on tarpeen. Tietojen antaminen ei kuitenkaan tarkoita standardien kääntämistä kokonaisuudessaan.

Määräyksen liitteessä 5 päivitetäisiin viittaus IEC-standardiin 60092-351 viittaukseksi IEC-standardiin 60092-360.

Määräyksen liitteen 6 otsikkoon lisättäisiin viittaus käynnistimiin.

Määräyksen aikataulu

Määräys on tarkoitus antaa syksyllä 2020.

Määräyksestä viestiminen

Perinnealusten turvallisuutta koskeva määräyshankepääätös on julkaistu Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla ja se on lähetetty myös sähköpostitse tiedoksi sidosryhmille.

Määräyslunnot ja perustelumistio ovat sidosryhmillä lausuttavana 9.6.2020-10.8.2020

Valmis määräys on tarkoitus julkaista Finlexissä ja Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla ja se on tarkoitus lähettää myös sähköpostitse tiedoksi sidosryhmille. Valmiista määräyksestä on tarkoitus ilmoittaa Euroopan komissiolle direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti.